

หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐาน

สังคมศึกษา

ศาสนา และวัฒนธรรม

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒

ตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด สาระภูมิศาสตร์ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐)
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

ผู้เรียบเรียง

รศ. ดร.สำเนียง เลื่อนใส	ป.ร.๙ (นาคหลวง), พร.บ. (พระพุทธศาสนา), ศศ.ม. (ภาษาสันสกฤต), Ph.D. (Sanskrit)
รศ. ดร.อิสริยา นิตัทนท์ประกาศ บุญญะศิริ	น.บ. (นิติศาสตร์) ศ.บ. (การเงิน การคลังระหว่างประเทศ), M.A. (Applied Economics), Ph.D. (Economics)
ดร.ชุตินงค์ ร่มสนธิ์	วท.บ. (ภูมิศาสตร์), วท.ม. (การจัดการกลุ่มน้ำและสิ่งแวดล้อม), ปร.ด. (ปฐพีวิทยา)
ดร.พิทักษ์ เผือกมณี	ศษ.บ. (สังคมศึกษา), ศษ.ม. (การสอนสังคมศึกษา), ปร.ด. (สังคมวิทยา)
ดร.ประสิทธิ์ เอื้อตระกูลวิทย์	ศศ.บ. (โบราณคดี), ศศ.ม. (โบราณคดีสมัยก่อนประวัติศาสตร์), Ph.D. (โบราณคดี)

ผู้ตรวจ

ดร.ปาริตา เสือพันธ์	B.A. (Economics), M.P.P. (Public Policy), Ph.D. (Comparative International Education with Concentration in Economics of Education)
ผศ. ดร.สว่างบุญ วงศ์ฟ้าเลื่อน	ป.ร.๕, พร.บ. (บริหารการศึกษา), พร.ม. (พระพุทธศาสนา), ปร.ด. (ปรัชญาและศาสนา)
ผศ.จิตรภณ สุนทร	อ.บ. (ภูมิศาสตร์), วท.ม. (ภูมิศาสตร์)
ผศ. ดร.พัลลยมณ สิ้นหน่ง	ศศ.บ. (เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา), ศศ.ม. (รัฐศาสตร์), ปร.ด. (การเมือง)
นางสาวยุรารัตน์ พันธุ์ยุร่า	กศ.บ. (ประวัติศาสตร์), อ.ม. (ประวัติศาสตร์)

บรรณาธิการ

นายสัจจวุฒิ รอดสำราญ	น.บ. (นิติศาสตร์), น.ม. (กฎหมายระหว่างประเทศ)
นางสาวสุชาดา วราห์พันธ์	กศ.บ. (สังคมศึกษา), ค.ม. (พื้นฐานการศึกษา)

จัดพิมพ์โดย บริษัท สำนักพิมพ์แอมพันธ์ จำกัด

ฝ่ายการตลาด, ฝ่ายผลิตและจัดส่ง, ฝ่ายการเงินและบัญชี :
๖๕/๑๐๕ หมู่ ๑ ซ.พระแม่กาบุญย์ ต.บ้านใหม่ อ.ปากเกร็ด จ.นนทบุรี ๑๑๑๒๐
โทร. ๐ ๒๕๕๔ ๕๘๘๕, ๐ ๒๕๕๔ ๕๕๕๓, ๐ ๒๕๖๑ ๔๕๘๐-๒
โทรสาร ๐ ๒๕๖๑ ๕๕๕๓, ๐ ๒๕๕๒ ๒๓๑๓

ฝ่ายวิชาการ :
๘๗/๑๒๒ ถ.เทศบาลสงเคราะห์ แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ ๑๐๕๐๐
โทร. ๐ ๒๕๕๔ ๔๘๑๘-๒๐, ๐ ๒๕๕๓ ๘๑๖๘-๕ โทรสาร ๐ ๒๕๘๐ ๒๕๒๓

ปีที่พิมพ์ ๒๕๖๘
พิมพ์ครั้งที่ ๑
จำนวน ๓,๐๐๐ เล่ม
ISBN 978-616-07-2855-8
ราคา ๕๕ บาท

สงวนลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัติ
ลิขสิทธิ์เป็นของบริษัท สำนักพิมพ์แอมพันธ์ จำกัด

คำนำ

หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐาน **สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม** เล่มนี้ได้เรียบเรียงขึ้นสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ โดยยึดมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดชั้นปี ได้แก่ ตัวชี้วัดระหว่างทาง และตัวชี้วัดปลายทาง ซึ่ง**ตัวชี้วัดระหว่างทาง**พิมพ์ด้วยตัวอักษรสีเขียว ส่วน**ตัวชี้วัดปลายทาง**พิมพ์ด้วยตัวอักษรสีชมพู สารที่ ๑ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม สารที่ ๒ หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม สารที่ ๓ เศรษฐศาสตร์ สารที่ ๔ ประวัติศาสตร์ สารที่ ๕ ภูมิศาสตร์ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐) ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

เนื้อหาในหนังสือเรียนเล่มนี้ แบ่งเป็น ๕ สาระ เริ่มจาก

สาระที่ ๑ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม แบ่งเป็น ๔ หน่วย ประกอบด้วย เรียนรู้ศาสนา หลักธรรมนำความสุข เราทำความดี และชาวพุทธที่ดี

สาระที่ ๒ หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม แบ่งเป็น ๓ หน่วย ประกอบด้วย การอยู่ร่วมกันในสังคม เด็กดีมีมารยาท และชุมชนของเรา

สาระที่ ๓ เศรษฐศาสตร์ แบ่งเป็น ๒ หน่วย ประกอบด้วย สินค้าและบริการกับการใช้จ่ายอย่างเหมาะสม และการแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการ

สาระที่ ๔ ประวัติศาสตร์ แบ่งเป็น ๔ หน่วย ประกอบด้วย ช่วงเวลาและวิธีการสืบค้นเรื่องราวของตนเองและครอบครัว เรียนรู้เรื่องราวในชุมชนของเรา บุคคลสำคัญของท้องถิ่นและประเทศชาติ และวัฒนธรรมไทยและภูมิปัญญาท้องถิ่น

สาระที่ ๕ ภูมิศาสตร์ แบ่งเป็น ๓ หน่วย ประกอบด้วย สิ่งแวดล้อมรอบตัว เครื่องมือทางภูมิศาสตร์ และความสัมพันธ์ระหว่างโลก ดวงอาทิตย์ และดวงจันทร์

ทุกสาระมีการปรับปรุงเนื้อหาความรู้ใหม่ ๆ ให้ทันสมัยเป็นปัจจุบัน ส่งเสริมผู้เรียนด้วยการปฏิบัติจริง ซึ่งเป็นแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาความคิดในการมีวิจารณญาณ การคิดวิเคราะห์ การคิดแก้ปัญหา การตัดสินใจ และความคิดสร้างสรรค์ ท้ายหน่วยมีกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) และคำถามพัฒนากระบวนการคิด ให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้และทักษะไปประยุกต์ใช้แก้ปัญหาในสถานการณ์ปัจจุบันได้

หวังเป็นอย่างยิ่งว่า หนังสือเรียนเล่มนี้จะมีส่วนช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาแบบองค์รวมทั้งด้านความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ อีกทั้งอำนวยความสะดวกต่อผู้สอนที่จะนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพและบรรลุตามเป้าหมายของหลักสูตร

ฝ่ายวิชาการ บริษัท สำนักพิมพ์เอมพันธ์ จำกัด

โครงสร้างเนื้อหา

(สำหรับครูและผู้ปกครอง)

พระพุทธศาสนา

มาตรฐาน ส ๑.๑ รู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่น และปฏิบัติตามหลักธรรมเพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

มาตรฐาน ส ๑.๒ เข้าใจ ตระหนัก และปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดี และธำรงรักษาพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ

หน่วยการเรียนรู้ที่	โครงสร้างเนื้อหา	มฐ. ส ๑.๑							มฐ. ส ๑.๒	
		๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗	๑	๒
๑	เรียนรู้ศาสนา	✓	✓					✓		
๒	หลักธรรมนำความสุข				✓					
๓	เราทำความดี			✓		✓				
๔	ชาวพุทธที่ดี						✓		✓	✓

เศรษฐศาสตร์

มาตรฐาน ส ๑.๑ เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภค การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีดุลยภาพ

มาตรฐาน ส ๑.๒ เข้าใจระบบและสถาบันทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและความจำเป็นของการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจในสังคมโลก

หน่วยการเรียนรู้ที่	โครงสร้างเนื้อหา	มฐ. ส ๓.๑				มฐ. ส ๓.๒	
		๑	๒	๓	๔	๑	๒
๘	สินค้าและบริการกับการใช้จ่ายอย่างเหมาะสม	✓	✓	✓	✓		
๙	การแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการ					✓	✓

ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส ๔.๑ เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ

มาตรฐาน ส ๔.๒ เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตจนถึงปัจจุบันในด้านความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่องตระหนักถึงความสำคัญ และสามารถวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้น

มาตรฐาน ส ๔.๓ เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรัก ความภูมิใจ และธำรงความเป็นไทย

หน่วยการเรียนรู้ที่	โครงสร้างเนื้อหา	มฐ. ส ๔.๑		มฐ. ส ๔.๒		มฐ. ส ๔.๓	
		๑	๒	๑	๒	๑	๒
๑๐	ช่วงเวลาและวิธีการสืบค้นเรื่องราวของตนเองและครอบครัว	✓	✓				
๑๑	เรียนรู้เรื่องราวในชุมชนของเรา			✓	✓		
๑๒	บุคคลสำคัญของท้องถิ่นและประเทศชาติ					✓	
๑๓	วัฒนธรรมไทยและภูมิปัญญาท้องถิ่น						✓

หน้าที่พลเมือง

มาตรฐาน ส ๒.๑ เข้าใจและปฏิบัติตนตามหน้าที่ซึ่งการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงาม และธำรงรักษาประเพณีและวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทย และสังคมโลกอย่างสันติสุข

มาตรฐาน ส ๒.๒ เข้าใจระบอบการเมืองการปกครองในสังคมปัจจุบัน ยึดมั่น ศรัทธา และธำรงรักษาไว้ซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

หน่วยการเรียนรู้ที่	โครงสร้างเนื้อหา	มฐ. ส ๒.๑				มฐ. ส ๒.๒	
		๑	๒	๓	๔	๑	๒
๕	การอยู่ร่วมกันในสังคม	✓		✓	✓		
๖	เด็กดีมีมารยาท		✓				
๗	ชุมชนของเรา					✓	✓

ภูมิศาสตร์

มาตรฐาน ส ๔.๑ เข้าใจลักษณะทางกายภาพของโลกและความสัมพันธ์ของสรรพสิ่งซึ่งมีผลต่อกัน ใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ในการค้นหา วิเคราะห์ และสรุปข้อมูลตามกระบวนการทางภูมิศาสตร์ ตลอดจนใช้ภูมิสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ

มาตรฐาน ส ๔.๒ เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรค์วิถีการดำเนินชีวิต มีจิตสำนึกและมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

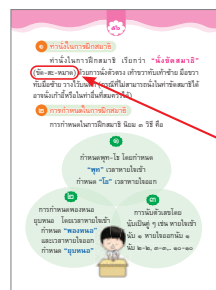
หน่วยการเรียนรู้ที่	โครงสร้างเนื้อหา	มฐ. ส ๔.๑			มฐ. ส ๔.๒			
		๑	๒	๓	๑	๒	๓	๔
๑๔	สิ่งแวดล้อมรอบตัว	✓			✓	✓		✓
๑๕	เครื่องมือทางภูมิศาสตร์		✓					
๑๖	ความสัมพันธ์ระหว่างโลกดวงอาทิตย์ และดวงจันทร์			✓			✓	

คำแนะนำการใช้หนังสือเรียน (สำหรับครูและผู้ปกครอง)

หนังสือเรียนเล่มนี้แบ่งเป็น ๕ สาระการเรียนรู้ เริ่มจาก

ในเล่มใช้ภาพประกอบการเรียนรู้ ๔ สี
ใช้ภาษาที่เข้าใจง่ายและใช้ขนาดตัวอักษร
ที่เหมาะสมกับผู้เรียน

หากมีคำศัพท์
ที่อ่านยาก
มี คำอ่านประกอบ
เพื่อให้ผู้เรียนสามารถ
อ่านได้อย่างถูกต้อง

มี กิจกรรมการเรียนรู้
เชิงรุก (Active Learning)
ท้ายหน่วยการเรียนรู้

ท้ายหน่วยการเรียนรู้
มี กิจกรรมพัฒนาทักษะ
การเรียนรู้
ที่หลากหลาย

มี สรุปสาระสำคัญ
ที่ผู้สอนช่วยประกอบ
การอธิบาย เสริมสร้าง
ความเข้าใจและเสริม
จินตนาการให้กับ
ผู้เรียนได้เป็นอย่างดี

สารบัญ

สาระที่ ๑ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑

เรียนรู้ศาสนา	๑
ความสำคัญของพระพุทธศาสนา	๒
พุทธประวัติ	๔
ศาสนา ศาสดา และคัมภีร์ ของศาสนา อื่น ๆ	๗
สรุปสาระสำคัญ	๑๐
กิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)	๑๑
คำถามพัฒนากระบวนการคิด	๑๑

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒

หลักธรรมนำความสุข	๑๒
พระรัตนตรัย	๑๓
โอวาท ๓	๑๔
พุทธศาสนสุภาษิต	๒๒
สรุปสาระสำคัญ	๒๔
กิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)	๒๕
คำถามพัฒนากระบวนการคิด	๒๕

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓

เราทำความดี	๒๖
พุทธสาวก	๒๗
ชาดก	๒๙
ศาสนิกชนตัวอย่าง	๓๓
การทำความดีของตนเองต่อบุคคล ในครอบครัวและในโรงเรียน	๓๗
สรุปสาระสำคัญ	๓๙
กิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)	๔๐
คำถามพัฒนากระบวนการคิด	๔๐

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔

ชาวพุทธที่ดี	๔๑
การฝึกปฏิบัติมารยาทชาวพุทธ	๔๒
กิจกรรมและพิธีกรรมในวันสำคัญ ทางพระพุทธศาสนา	๔๗
การบริหารจิตและเจริญปัญญา	๕๐
สรุปสาระสำคัญ	๕๕
กิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)	๖๐
คำถามพัฒนากระบวนการคิด	๖๐

สาระที่ ๒ หน้าที่พลเมือง

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕

การอยู่ร่วมกันในสังคม	๖๖
การปฏิบัติตามข้อตกลง กฎ กติกา	
กฎ ระเบียบที่สังคมกำหนดขึ้น	๖๒
เยาวชนประชาธิปไตย	๗๑
สรุปสาระสำคัญ	๗๔
กิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)	๗๕
คำถามพัฒนากระบวนการคิด	๗๕

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๖

เด็กดีมีมารยาท	๗๖
มารยาทในกริยาท่าทาง	๗๗
มารยาทในการพูด	๗๙
มารยาทในการแต่งกาย	๘๐
การแสดงความเคารพ	๘๑
สรุปสาระสำคัญ	๘๔
กิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)	๘๕
คำถามพัฒนากระบวนการคิด	๘๕

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๗

ชุมชนของเรา	๘๖
ชุมชนของเรา	๘๗
ผู้นำชุมชน	๙๐
สรุปสาระสำคัญ	๙๓
กิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)	๙๔
คำถามพัฒนากระบวนการคิด	๙๔

สาระที่ ๓ เศรษฐศาสตร์

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๘

สินค้าและบริการกับการใช้จ่ายอย่างเหมาะสม	๙๕
ทรัพยากรที่นำมาผลิตสินค้าและบริการ	๙๖
การประกอบอาชีพสุจริตของครอบครัว	๑๐๓
รายได้และรายจ่าย	๑๐๕
ฉลาดใช้ฉลาดออม	๑๑๒
สรุปสาระสำคัญ	๑๑๔
กิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)	๑๑๕
คำถามพัฒนากระบวนการคิด	๑๑๕

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๙

การแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการ	๑๑๖
การแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการ	๑๑๗
ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ซื้อและผู้ขาย	๑๒๔
สรุปสาระสำคัญ	๑๒๗
กิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)	๑๒๘
คำถามพัฒนากระบวนการคิด	๑๒๘

สาระที่ ๔ ประวัติศาสตร์

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๐

ช่วงเวลาและวิธีการสืบค้นเรื่องราวของตนเองและครอบครัว	๑๒๙
ปฏิทินและคำที่แสดงช่วงเวลาอดีต ปัจจุบัน และอนาคต	๑๓๐
วันสำคัญในปฏิทิน	๑๓๕
วิธีการสืบค้นเรื่องราวของตนเองและครอบครัว	๑๔๒
การใช้เส้นเวลาลำดับเหตุการณ์	๑๔๗
สรุปสาระสำคัญ	๑๔๙
กิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)	๑๕๐
คำถามพัฒนากระบวนการคิด	๑๕๐

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๑

เรียนรู้เรื่องราวในชุมชนของเรา	๑๕๑
วิธีการสืบค้นเรื่องราวในชุมชน	๑๕๒
วิถีชีวิตของคนในชุมชนจากอดีตจนถึงปัจจุบัน	๑๕๖
สาเหตุและผลของการเปลี่ยนแปลงของคนในชุมชน	๑๖๑
ผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงที่มีต่อวิถีชีวิตของคนในชุมชน	๑๖๕
สรุปสาระสำคัญ	๑๖๙
กิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)	๑๗๐
คำถามพัฒนากระบวนการคิด	๑๗๐

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๒

บุคคลสำคัญของท้องถิ่นและประเทศชาติ	๑๗๑
ชาวบ้านบางระจัน	๑๗๒
พระยาพิชัยดาบหัก	๑๗๔
ท้าวเทพกระษัตรีและท้าวศรีสุนทร	๑๗๕
ท้าวสุรนารี	๑๗๖
สมเด็จพระนเรศวรมหาราช	๑๗๘
สมเด็จพระปิยมหาราช	๑๘๐
สรุปสาระสำคัญ	๑๘๔
กิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)	๑๘๕
คำถามพัฒนากระบวนการคิด	๑๘๕

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๓

วัฒนธรรมไทยและภูมิปัญญาท้องถิ่น	๑๘๑
การทำความเคารพ	๑๘๗
อาหารไทย	๑๘๙
ภาษาไทย	๑๙๑
ประเพณีสงกรานต์	๑๙๒
ภูมิปัญญาท้องถิ่น	๑๙๔
สรุปสาระสำคัญ	๑๙๙
กิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)	๒๐๐
คำถามพัฒนากระบวนการคิด	๒๐๐

สาระที่ ๕ ภูมิศาสตร์

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๔

สิ่งแวดล้อมรอบตัว	๒๐๑
สังเกตสิ่งแวดล้อมรอบตัว	๒๐๒
สิ่งแวดล้อมระหว่างบ้านกับโรงเรียน	๒๐๓
ความสำคัญของสิ่งแวดล้อม	๒๐๕
สิ่งแวดล้อมมีผลต่อการดำเนินชีวิตของมนุษย์	๒๐๗
ทรัพยากรธรรมชาติ	๒๑๑
การใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างคุ้มค่า	๒๑๓
การจัดการสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน	๒๑๕
สรุปสาระสำคัญ	๒๑๘
กิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)	๒๒๐
คำถามพัฒนากระบวนการคิด	๒๒๐

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๕

เครื่องมือทางภูมิศาสตร์	๒๒๑
สังเกตลักษณะทางกายภาพรอบตัวเรา	๒๒๒
ลูกโลก	๒๒๓
แผนที่	๒๒๕
รูปถ่าย	๒๓๐
สรุปสาระสำคัญ	๒๓๑
กิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)	๒๓๒
คำถามพัฒนากระบวนการคิด	๒๓๒

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๖

ความสัมพันธ์ระหว่างโลกดวงอาทิตย์ และดวงจันทร์	๒๓๓
ปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ	๒๓๔
ฤดูกาลกับการดำเนินชีวิต	๒๔๐
สรุปสาระสำคัญ	๒๔๕
กิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)	๒๔๖
คำถามพัฒนากระบวนการคิด	๒๔๖

เรียนรู้ศาสนา

ศาสนาสำคัญ
ต่อนักเรียน
หรือไม่ อย่างไร

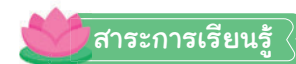
ตัวชี้วัด :

- ✓ บอกความสำคัญของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ (ส.๑.๑ ป.๒/๑)
- ✓ สรุปพุทธประวัติตั้งแต่ประสูติจนถึงการออกผนวชหรือประวัติศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด (ส.๑.๑ ป.๒/๒)
- ✓ บอกชื่อศาสนา ศาสดา และความสำคัญของคัมภีร์ของศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่นๆ (ส.๑.๑ ป.๒/๗)

แนวคิด

พระพุทธศาสนามีความสำคัญต่อสังคมไทยในฐานะเอกลักษณ์ของชาติไทย การเรียนรู้พุทธประวัติทำให้เราได้แนวทางการปฏิบัติตนในการดำเนินชีวิตและการศึกษา ศาสนา และคัมภีร์ของศาสนาอื่นๆ ทำให้เราเข้าใจ ปฏิบัติต่อผู้อื่นได้อย่างเหมาะสมและอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติสุข

สาระการเรียนรู้

- ๑ ความสำคัญของพระพุทธศาสนา
- ๒ พุทธประวัติ
- ๓ ศาสนา ศาสดา และคัมภีร์ของศาสนาอื่นๆ

ความสำคัญของพระพุทธศาสนา

พระพุทธศาสนาเป็นศาสนาที่คนไทยส่วนใหญ่นับถือ อิทธิพลทางพระพุทธศาสนาปรากฏอยู่ในวิถีชีวิตของคนไทยทั้งด้านวัฒนธรรมไทย ศิลปกรรม และประเพณีไทย ซึ่งบ่งบอกถึงความเป็นไทยอันเป็นเอกลักษณ์สำคัญของชาติไทย

เอกลักษณ์ของชาติไทยที่ได้รับอิทธิพลทางพระพุทธศาสนาที่สำคัญ ได้แก่

๑ โบราณสถาน โบราณวัตถุ และศาสนสถานในพระพุทธศาสนา

โบราณสถาน โบราณวัตถุ และศาสนสถานในพระพุทธศาสนาถือเป็นเอกลักษณ์ของชาติไทย มีลักษณะโดดเด่นทางสถาปัตยกรรม จิตรกรรม และประติมากรรม เป็นแบบเฉพาะที่ได้รับการสืบทอดมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

วัดอรุณราชวรารามราชวรมหาวิหารกรุงเทพมหานคร

๒ ภาษาไทย

ภาษาไทยถือเป็นเอกลักษณ์ของชาติไทย คำในภาษาไทยส่วนหนึ่งได้รับอิทธิพลมาจากคำภาษาบาลีในคัมภีร์ทางพระพุทธศาสนา เช่น โค จราจร อาชีพ

๓ อุปนิสัยและมารยาท

อุปนิสัยและมารยาทไทยถือเป็นเอกลักษณ์ของชาติไทยที่ได้รับอิทธิพลมาจากคำสอนทางพระพุทธศาสนา เช่น เมตตา กรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีน้ำใจ โอบอ้อมอารี อ่อนน้อม ถ่อมตน การกราบ และการไหว้

๔ ประเพณีไทย

ประเพณีไทยส่วนใหญ่ได้รับอิทธิพลมาจากพระพุทธศาสนา เช่น การบวช อุปสมบท การทอดกฐิน การทอดผ้าป่า การแห่เทียนพรรษา การทำบุญตักบาตร

การใส่บาตรเป็นประเพณีทางพระพุทธศาสนา

กิจกรรมพัฒนาทักษะการเรียนรู้

นักเรียนยกตัวอย่างศิลปวัฒนธรรม ประเพณีที่เป็นเอกลักษณ์ของประเทศไทย ที่ได้รับอิทธิพลจากพระพุทธศาสนา

พุทธประวัติ คือ ประวัติของพระพุทธเจ้าหรือเจ้าชายสิทธัตถะ ศาสดาของพระพุทธศาสนา ซึ่งเป็นศาสนาที่เกิดขึ้นในโลกเมื่อประมาณ ๒,๖๐๐ ปีมาแล้ว และมีผู้นับถืออยู่ทั่วโลก พุทธประวัติ กล่าวโดยสรุปได้ดังนี้

๑

ประสูติ

พระพุทธเจ้ามีพระนามเดิมว่า สิทธัตถะ เป็นพระราชโอรสของพระเจ้าสุทโธทนะ กับพระนางสิริมหามายา แห่งกรุงกบิลพัสดุ์ ประสูติ (เกิด) เมื่อวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๖ ที่สวนลุมพินี (ลุมพินีวัน) ปัจจุบันเรียกว่า **“รุมมินเด”** ตั้งอยู่ในประเทศเนปาล

๒

เหตุการณ์
หลังประสูติ

เมื่อเจ้าชายสิทธัตถะประสูติได้ ๓ วัน กภาพเทวิลดาบส หรืออสิตดาบส เข้าเฝ้าถวายพระพรพระราชกุมาร แต่เมื่อเห็นพระราชกุมารทรงมีพระลักษณะถูกต้องตามลักษณะมหาบุรุษ หรือลักษณะของผู้มีบุญบารมีที่ควรบูชาจึงได้ถวายบังคมพระราชกุมาร ทำให้พระเจ้าสุทโธทนะทรงทำตาม

เมื่อประสูติได้ ๕ วัน พระเจ้าสุทโธทนะจัดพิธีขนานพระนาม โดยเชิญพราหมณ์จำนวน ๑๐๘ คน มาประกอบพิธี พราหมณ์ทั้งหมดพร้อมใจกันขนานพระนามพระราชกุมารว่า **“สิทธัตถะ”** แปลว่า ผู้มีความต้องการสำเร็จ

๓

พิธีแรกนาขวัญ

เมื่อสิทธัตถะราชกุมารมีพระชนมายุได้ประมาณ ๗ พรรษา ได้เสด็จออกพิธีแรกนาขวัญร่วมกับพระราชบิดา ระหว่างที่พระราชบิดาทรงประกอบพิธี พระองค์ได้ประทับนั่งสมาธิที่โคนต้นหว่า จนได้ปฐมฌาน

๔

การศึกษา

เจ้าชายสิทธัตถะเข้ารับการศึกษานในสำนักของครุวิศวามิตร ด้วยพระวิริยอุตสาหะ และพระสติปัญญาที่ฉลาดเฉียบแหลม ทำให้พระองค์ศึกษาสำเร็จตามหลักสูตรในระยะเวลาอันรวดเร็ว

๕

อภิเษกสมรส

เมื่อสิทธัตถะราชกุมารมีพระชนมายุได้ ๑๖ พรรษา ทรงเข้าพิธีอภิเษกสมรสกับพระนางยโสธรา หรือพิมพา พระราชธิดาของกษัตริย์เมืองเทวทหะ

๖

พบเทวทูต ๔

ขณะที่เจ้าชายสิทธัตถะเสด็จประพาสพระนคร ได้ทอดพระเนตรเห็นเทวทูต ๔ คือ คนแก่ คนเจ็บ (ป่วย) คนตาย และสมณะ (หรือนักบวช) จึงทำให้สนพระทัยและทรงครุ่นคิดว่าทำไมคนเราจึงต้องเกิด ต้องแก่ ต้องเจ็บ และต้องตาย

๓) การออกผนวช

หลังจากที่เจ้าชายสิทธัตถะได้ทอดพระเนตร เทวทูต ๔ ทรงครุ่นคิดหาทางออกของสิ่งที่เกิดขึ้น และทรงค้นพบว่า มีทางเดียวเท่านั้นที่เหมาะสม ในการปฏิบัติเพื่อพ้นทุกข์ คือ การออกผนวช เพื่อ แสวงหาทางพ้นทุกข์ และในวันที่เจ้าชายสิทธัตถะ เสด็จออกผนวชเป็นวันเดียวกับที่พระนางยโสธรา มีพระประสูติกาลพระโอรส มีพระนามว่า **“ราहुล”**

๔) ตรัสรู้

เจ้าชายสิทธัตถะทรงใช้เวลาในการค้นหา ความจริงของชีวิตอยู่นาน ๖ ปี จนพระชนมายุได้ ๓๕ พรรษา จึงได้ตรัสรู้เป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ซึ่งตรงกับวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๖ ที่ใต้ต้น พระศรีมหาโพธิ์ ณ พุทธคยา ปัจจุบันตั้งอยู่ที่ รัฐพิหาร ประเทศอินเดีย

๕) ปรีณิพพาน

หลังจากตรัสรู้เป็นพระพุทธเจ้าแล้ว พระองค์ ได้เสด็จไปทรงสั่งสอนประชาชนตามเมืองต่าง ๆ เป็นเวลา ๔๕ ปี เมื่อพระชนมายุได้ ๘๐ พรรษา และเสด็จดับขันธปรินิพพาน เมื่อวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๖ ที่สาละวันทยาน เมืองกุสินารา

วันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๖ จึงตรงกับวันประสูติ ตรัสรู้ และปรินิพพานของพระพุทธเจ้า ชาวพุทธถือว่าเป็นวันสำคัญ วันหนึ่งทางพระพุทธศาสนา ซึ่งเรียกว่า **“วันวิสาขบูชา”** และ สหประชาชาติประกาศยกย่องให้เป็นวันสำคัญสากลนานาชาติ หรือวันสำคัญของโลก เมื่อวันที่ ๑๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๔๒

๓

ศาสนา ศาสดา และคัมภีร์ ของศาสนาอื่น ๆ

พิธีอุปสมบท

ของพระพุทธศาสนา

พิธีแต่งงาน

ของศาสนาคริสต์

พิธีละหมาด

ของศาสนาอิสลาม

พิธีอาบน้ำศักดิ์สิทธิ์

ของศาสนาฮินดู

สังคมไทยเป็นสังคมที่มีความหลากหลายในการนับถือ ศาสนา การปฏิบัติตนและการประกอบพิธีกรรมทางศาสนา ในฐานะที่เป็นคนไทย เราจึงต้องศึกษาเรียนรู้เกี่ยวกับศาสนาอื่น ๆ ที่อยู่ร่วมสังคมในเรื่องต่าง ๆ เช่น ชื่อศาสนา ศาสดา คัมภีร์สำคัญของศาสนาอื่น ๆ เพื่อจะได้รู้ เข้าใจ และปฏิบัติต่อกันได้อย่าง ถูกต้องเหมาะสมต่อไป

ศาสนาพุทธ

ศาสนาพุทธกำเนิดขึ้นในชมพูทวีป หรือประเทศอินเดีย มีศาสดาคือ พระพุทธเจ้า หลักคำสอนของศาสนา

ปรากฏอยู่ในพระไตรปิฎก โดยหลักคำสอนสำคัญ คือ โอวาท ๓ ประกอบด้วย การไม่ทำชั่ว ทำความดี และทำจิตใจให้ผ่องใสบริสุทธิ์ สัญลักษณ์ของพระพุทธศาสนา คือ ธรรมจักร หรือกงล้อแห่งธรรม

ตู้พระไตรปิฎก

ศาสนาอิสลาม

ศาสนาอิสลามกำเนิดขึ้นที่นครเมกกะ ประเทศซาอุดีอาระเบีย มีนบีมุฮัมมัดเป็นศาสดา สัญลักษณ์เป็นรูปพระจันทร์เสี้ยวและดาว หลักคำสอนของศาสนาปรากฏอยู่ในพระมหาคัมภีร์อัลกุรอานซึ่งชาวมุสลิมนับถือว่าเป็นคัมภีร์ที่เป็นถ้อยคำแท้จริงของพระเจ้าหรือ “อัลลอฮ์” เป็นโองการสวรรค์ที่ประทานแก่พระศาสดา ชาวมุสลิมจะต้องศรัทธา และปฏิบัติตามหลักศาสนา เช่น การละหมาด การถือศีลอด และการบริจาคซะกาต

คัมภีร์อัลกุรอาน

พระพุทธรูปศาสนา

ศาสนาคริสต์

ศาสนาคริสต์เกิดขึ้นในดินแดนปาเลสไตน์ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของประเทศอิสราเอลในปัจจุบัน มีพระเยซูเป็นศาสดา มีสัญลักษณ์เป็นไม้กางเขน หลักคำสอนของศาสนาคริสต์ปรากฏอยู่ในคัมภีร์ไบเบิล โดยมีหลักปฏิบัติที่สำคัญคือ บัญญัติ ๑๐ ประการ

คัมภีร์ไบเบิล

ศาสนาฮินดู

ศาสนาฮินดู มีสัญลักษณ์เป็นอักษรคำว่า “โอม” เกิดจากคติศรัทธาความเชื่อที่หลากหลายจึงถือกันว่าไม่มีศาสดาแต่ยอมรับนับถือพระเวทหรือคัมภีร์อื่นตามความเชื่อของตน เคารพต่อเทพเจ้าสูงสุด ได้แก่ พระพรหม พระวิษณุ พระศิวะ สำหรับคัมภีร์ของศาสนาฮินดู ได้แก่ อุปนิษัท พระเวท พราหมณะ และอาร์ณยกะ

พระวิษณุ

พระพรหม
เทพเจ้าสูงสุดของฮินดู

พระศิวะ

กิจกรรมพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้

นักเรียนสรุปข้อมูลเกี่ยวกับศาสนาต่าง ๆ ในบทเรียนในรูปแบบแผนผังความคิด แล้วตกแต่งให้สวยงาม

สรุปสาระสำคัญ

เรียนรู้ศาสนา

๑

ความสำคัญของพระพุทธศาสนา

พระพุทธศาสนาเป็นเอกลักษณ์ของชาติไทยในหลาย ๆ ด้าน เช่น รูปแบบศิลปกรรม ในศาสนสถานทางพระพุทธศาสนา ภาษาไทย อนุิสัยและมารยาทไทย และประเพณีไทยต่าง ๆ

๒

พุทธประวัติ

ประสูติ

- ขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๖ ณ ลุมพินีวัน (รุมมินเด)
- ๓ วัน กภาพเทวิลดาบสเข้าเฝ้า แล้วถวายบังคม
- ๕ วัน ขนานพระนามว่า “สิทธัตถะ” พรหมณ์ทำนายพระลักษณะ
- ๗ วัน พระมารดาสิ้นพระชนม์

พิธีแรกนาขวัญ

- พระองค์นั่งสมาธิจนได้ปฐมฌาน

การศึกษา

- ทรงศึกษาในสำนักครุวิศวามิตรจนสำเร็จในเวลาอันรวดเร็ว

การอภิเษกสมรส

- เมื่อพระชนมายุ ๑๖ พรรษา ทรงอภิเษกสมรสกับพระนางยโสธรา

การพบเทวทูต ๔

- เมื่อพระชนมายุ ๒๙ พรรษา ทรงพบเทวทูต ๔ ประกอบด้วย คนแก่ คนเจ็บ คนตาย และสมณะ แล้วทรงออกผนวช

ตรัสรู้

- ขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๖ ณ พุทธคยา

ปรินิพพาน

- ขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๖ ณ สาลวโนทยาน

๓

ศาสนา ศาสดา และคัมภีร์ของศาสนา อื่น ๆ

ศาสนา	ศาสดา	คัมภีร์	สัญลักษณ์
ศาสนาพุทธ	พระพุทธเจ้า	พระไตรปิฎก	ธรรมจักร
ศาสนาอิสลาม	นบีมุฮัมมัด	อัลกุรอาน	พระจันทร์เสี้ยว
ศาสนาคริสต์	พระเยซู	ไบเบิล	ไม้กางเขน
ศาสนาฮินดู	ไม่มีศาสดา	อุปนิษัต พระเวท พราหมณะ อาร์ณยกะ	อักษรโอม

กิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)

เรื่อง

เล่าพุทธประวัติด้วยภาพ

ขั้นตอนที่ ๑ กำหนดและเลือกหัวข้อ

- นักเรียนแบ่งกลุ่มตามความเหมาะสมเลือกพุทธประวัติจากบทเรียน ๑ ตอน เพื่อวาดภาพประกอบ

ขั้นตอนที่ ๒ การวางแผน

- นักเรียนแต่ละกลุ่มประชุมร่วมกันเพื่อวางแผนและแบ่งหน้าที่ภายในกลุ่ม เช่น การเตรียมอุปกรณ์ การวาดภาพ การระบายสี การนำเสนอ

ขั้นตอนที่ ๓ การปฏิบัติงาน

- นักเรียนแต่ละกลุ่มลงมือปฏิบัติงาน โดยการวาดภาพพุทธประวัติ ตอนที่นักเรียนเลือกลงในกระดาษ A3 ครูสังเกตพฤติกรรมขณะทำงานร่วมกัน
- นักเรียนแต่ละกลุ่มตรวจสอบความเรียบร้อยของชิ้นงาน และเตรียมนำเสนอ

ขั้นตอนที่ ๔ การนำเสนอและการประเมินผล

- นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนนำเสนอหน้าชั้นเรียน โดยอธิบายภาพวาด พร้อมเล่าพุทธประวัติตอนที่นักเรียนเลือกวาดภาพประกอบ
- เพื่อนในชั้นเรียนร่วมกันสรุปความรู้และร่วมกันประเมินผลการดำเนินกิจกรรม

คำถามพัฒนาการกระบวนการคิด

- ๑ พระพุทธศาสนามีความสำคัญในฐานะเป็นเอกลักษณ์ของชาติไทยอย่างไร
- ๒ เจ้าชายสิทธัตถะประสบเหตุการณ์อะไร จึงตัดสินใจเสด็จออกผนวช
- ๓ การเรียนรู้ศาสนาต่าง ๆ มีประโยชน์ต่อตัวนักเรียนอย่างไร

หลักธรรมนำความสุข

หลักธรรมใน
พระพุทธศาสนา
เป็นประโยชน์ใน
การดำเนินชีวิต
อย่างไร

ตัวชี้วัด :

✓ บอกความหมาย ความสำคัญ และเคารพพระรัตนตรัย ปฏิบัติตามหลักธรรมโอวาท ๓ ในพระพุทธศาสนา หรือหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือ (ส ๑.๑ ป.๒/๔)

แนวคิด

หลักธรรมในพระพุทธศาสนา คือ คำสอนของพระพุทธเจ้าที่ชาวพุทธควรเรียนรู้ และนำไปใช้ในชีวิตรประจำวัน โดยเฉพาะโอวาท ๓ ที่เป็นหัวใจของพระพุทธศาสนา จะทำให้มีความสุขและความเจริญในการดำเนินชีวิต

สาระการเรียนรู้

๑ พระรัตนตรัย

๒ โอวาท ๓

๓ พุทธศาสนสุภาษิต

พระพุทธศาสนา

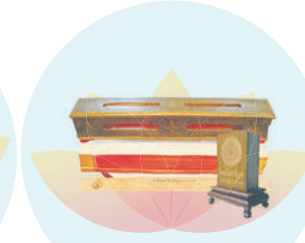
พระรัตนตรัย

พระรัตนตรัย หมายถึง สิ่งที่มีค่าอย่างยิ่ง และเป็นที่เคารพบูชาสูงสุดของชาวพุทธ มี ๓ ประการ คือ

๑ พระพุทธ

หมายถึง
พระพุทธเจ้า
ศาสดาของ
พระพุทธศาสนา

๒ พระธรรม

หมายถึง
คำสอนของ
พระพุทธเจ้า

๓ พระสงฆ์

หมายถึง สาวก
ผู้ปฏิบัติตนตาม
คำสอน (พระธรรม)
ของพระพุทธเจ้า

ความศรัทธา หมายถึง ความเชื่อในสิ่งที่ควรเชื่อ ความศรัทธาต่อพระรัตนตรัย ได้แก่ ความเลื่อมใส มั่นใจในพระปัญญาของพระพุทธเจ้าว่าเป็นผู้ตรัสรู้เองโดยชอบ พระธรรมเป็นคำสอนที่ปฏิบัติแล้วได้ผลจริง และพระสงฆ์เป็นผู้ประพฤติปฏิบัติดี ปฏิบัติชอบตามหลักคำสอนของพระพุทธเจ้า และนำไปเผยแผ่แก่ประชาชน

เมื่อเรารู้ถึงคุณของพระรัตนตรัยแล้ว เราควรแสดงออกถึงความเคารพพระรัตนตรัย ซึ่งสามารถทำได้หลายวิธี เช่น การสวดมนต์ไหว้พระ การทำบุญตักบาตร รวมถึงการนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาไปปฏิบัติเพื่อให้สามารถดำเนินชีวิตได้อย่างสงบสุข

๒

โอวาท ๓

โอวาท ๓ คือ คำสั่งสอนสำคัญของพระพุทธเจ้า ๓ ประการ คือ

๑ ไม่ทำชั่ว

๒ ทำความดี

๓ ทำจิตใจให้ผ่องใสบริสุทธิ์

เปิดโลกทัศน์

โอวาท ๓ เป็นหลักธรรมที่พระพุทธเจ้าแสดงในโอวาทปาติโมกข์ ในวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๓ หรือวันมาฆบูชา และเป็นหลักธรรมที่เป็นหัวใจสำคัญของพระพุทธศาสนา

กิจกรรมพัฒนาทักษะการเรียนรู้

นักเรียนยกตัวอย่างวิธีการแสดงความเคารพต่อพระรัตนตรัย เพื่อให้นำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน

๒.๑ การไม่ทำชั่ว

การไม่ทำชั่ว คือ การไม่ทำในสิ่งไม่ดี อันนำความเสียหายเดือดร้อนมาสู่ตนเองและสังคม หลักธรรมที่กำหนดให้ศึกษาคือ **เบญจศีล หรือศีล ๕** หมายถึง ข้อปฏิบัติในการงดเว้นจากการทำความชั่ว ๕ ประการ คือ

- ๑ การละเว้นจากการฆ่า ทำร้าย เบียดเบียนชีวิตของคนอื่นและสัตว์อื่น
- ๒ การละเว้นจากการลักขโมย หยิบฉวยเอาของของคนอื่นมาเป็นของตนโดยที่เจ้าของไม่อนุญาต
- ๓ การละเว้นจากการประพฤติล่วงละเมิดในสิ่งที่ผู้อื่นรักใคร่หวงแหน
- ๔ การละเว้นจากการพูดโกหก พูดหลอกลวง
- ๕ การละเว้นจากการดื่มสุรา เสพสารเสพติด และสิ่งต่าง ๆ ที่ทำให้ขาดสติสัมปชัญญะ

เบญจศีล ถือเป็นหลักธรรมพื้นฐานของทุกชีวิตที่ต้องปฏิบัติทั้งต่อตนเองและต่อผู้อื่นในสังคม เพื่อสร้างความสงบสุขให้เกิดขึ้นในสังคม

๒.๒ ทำความดี

ทำความดี การกระทำในสิ่งที่เป็นประโยชน์ก่อให้เกิดผลดีแก่ตนเองและสังคม หลักธรรมคำสอนที่สำคัญ เช่น